Anul al 58-lea 8 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

8 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 20 Miercuri 22 Ianuarie 1941 C I

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

COOPERAȚIA LA LUCRU

Cu toate repetatele asanări și reorganizări la care am supus dela unire încoace așezământul nostru cooperatist, până acum n'am izbutit să-i imprimăm viabil orientarea practică corespunzătoare nevoilor și realităților românești.

N'am făcut de cât să totdibuim formele de încetățenire a ideei cooperatiste la noi, să-i dibuim terenul de lucru și de afirmare, rămânând mereu dincolo de făgașul firesc și sănătos pe care înfăptuirea acestui principiu minunat de solidaritate economică și socială a celor mulți și slabi trebuia să-l urmeze, fără nici o deviere, în țara românească.

Această incapacitate de adaptare a ideei cooperatiste la realitățile specifice ale mediului românesc — și în deosebi la nevoile și rosturile gospodărești ale plugărimii, precum și ale lucrătorilor, micilor salariați, meseriași, etc. dela orașe explică de ce organizația cooperatistă a rămas până azi, în țara noastră, o creație în bună parte artificială, nevirilă, redusă la forme și inițiative biurocratice, impuse de sus în jos, în loc să-și aibă rădăcinile în însăși viața, în inițiativa, în sufletul și în rosturile păturilor noastre populare.

Interesele generale ale țării cereau ca întreaga organizare economică a vieții noastre rurale să se sprijine pe cooperație și tot pe ea trebuiau să se rezeme toate legăturile economice dintre sate și orașe.

Or, tocmai aceste puncte au rămas neatinse până azi de mișcarea noastră cooperatistă.

Trebue să recunoaștem, însă, că dela instaurarea regimului național-legionar, problema cooperației românești a intrat într'o fază nouă, aplicarea ei făcându-se pe un plan larg, mai adecuat realităților și necesităților organice ale țării. Elanul și dinamismul legionar au găsit aci un teren vast și propice de manifestare, determinând un curent puternic și foarte viu de creiațiuni cooperatiste.

Nu vrem să stăvilim entuziasmul inițiatorilor, cari tind să împânzească țara cu o rețea puternică de unități cooperatiste, chemată să formeze armătura de sprijin a viitoarei structuri economice a țării, prin instaurarea elementului românesc în posturile de comandă. Dar anumite norme de orientare trebue să fie ținute în seamă pentruca desvoltarea cooperației să rămâe pe teren sănătos.

Ar fi de dorit, de pildă, ca același elan și aceleași admirabile sforțări exercitate în direcția creiațiunilor cooperatiste în mediul orășenesc, să fie canalizate și în mediul rural, și încă în așa măsură, încât cooperația să devie centrul și regulatorul întregei vieți plugărești. Prin cooperație să se procure oamenilor semințe selecționate, îngrășăminte, vite și unelte la prețuri și condițiuni lesnicioase; prin ea să se asigure o cultură metodică și rentabilă, folosirea motoculturei pe întinderi convenabile, exploatări de păduri, de pescărie, creșteri și vânzări de vite, o valorificare optimă a produselor agricole, a fructelor, a produselor animale, prin vânzări și cumpărări în comun, etc.

Desvoltarea în mijlocul satelor a industriei produselor lactate: unt, brânză de burduf, smântână, urdă, brânză de vaci sau a conservării fructelor sau a producției de miere de albine, ori a preparării șuncilor, pastramei, slăninei, costițelor și limbilor afumate, așa cum ne obișnuise producția țărănească din unele părți ale Basarabiei, ar găsi un debușeu din cele mai căutate în centrele orășenești, dacă s'ar ține contactul cu cooperativele dela orașe, organizând împreună desfacerea, transportul și poate chiar meșteșugul ambalajului și prezentării mărfii în condițiuni atrăgătoare chiar pentru clientela cea mai pretențioasă.

Fără desvoltarea cooperației rurale în aceste direcții practice și fără legătura ei curentă cu cooperația orășenească, aceasta însăși rămâne oarecum în aer, redusă — cel puțin în ce privește comerțul alimentar — să se aprovizioneze dela furnisori adesea străini și de cele mai multe ori la discreția intermediarilor.

Am mai recomanda, în ce privește cooperația dela orașe, ca ea să nu se limiteze de predilecție și aproape exclusiv la comerțul alimentar, care, în deobște, este destul de facil și deținut în covârșitoare majoritate de români, ci să deschidă drumuri îndrăsnețe energiilor și inițiativelor românești în sectoare, în care acestea nu s'au manifestat de fel sau aproape de fel până acum. Băcănii, cu secții de vinuri și rachiuri (până la șampanii și lichioruri originale, foarte scumpe), avem, slavă Domnului, destule. Deci cooperația n'ar avea un rol prea necesar de jucat în acest sector, cum ar avea, de ex. în cel al comerțului de manufactură, de stofe, de galanterie, mercerie, sau în direcția atelierelor technice (de instalații, reparații, etc.).

Câmpul de lucru al cooperației trebue deschis mai ales acolo unde prezența românească este nulă sau neîngăduit de slabă. Iar pentru susținerea ei orice încurajare și orice sprijin practic din partea autorității și a publicului românesc sunt legitime și binecuvântate.

Evenimente internaționale

Acum câteva zile d. Goebbels a spus într'un discurs că „perioadele de timp caracterizate prin lipsă de evenimente sunt pauze creatoare".

Ne apropiem oare de sfârșitul unei asemenea pauze? Orice precizare în această privință — dat fiind discrețiunea firească ce se păstrează întotdeauna în ajunul unor evenimente — este prematură. Sun totuși unele indicii că, după cum o spune d. Goebbels, „pauza creatoare" va lăsa într'un viitor apropiat, locul evenimentelor.

Nu se poate tăgădui că centrul asupra căruia se îndreaptă actualmente atențiunea este sud-estul european. S'au pus în circulație, în legătură cu dezvoltarea situației în această regiune europeană, o serie de versiuni cari au provocat de altfel dezmințiri printre cari reamintim aceia a agenției oficiale sovietice „Tass", care a ținut să precizeze că nu are nici o cunoștință despre o eventuală trecere de trupe germane în Bulgaria, că nici Germania nici Bulgaria n'au cerut consimțământul Rusiei Sovietice pentru o asemenea trecere de trupe germane și că deci Moscova nu a avut să dea sau să refuze un asemenea consimțământ.

Dacă se ține seama că această precizare a agenției „Tass" a venit după semnarea acordurilor economice și pentru schimbul de populație dintre U. R. S. S. și Reichul german, apar justificate comentariile ce s'au făcut și după care raporturile germano-sovietice au rămas în același cadru de amiciție și de bună înțelegere.

In același timp a venit o precizare de atitudine și din partea Bulgariei. D. Filoff, primul ministru bulgar, ținând seama de atmosfera creată în jurul țării sale, de mersul evenimentelor și de eventualități cărora Bulgaria ar putea fi obligată să le facă față, după ce a recunoscut că Bulgaria se află azi „în preajma creării unei lumi noui deosebită de cea actuală, în care toate popoarele vor suferi mai mult sau mai puțin schimbări fără a se ține seama dacă le vor sau nu", și după ce a adăugat că „Bulgaria va trebui să ție seama nu numai de dorințele sale ci și de posibilitățile sale", a precizat astfel atitudinea Bulgariei:

„Trebue să fim gata să apărăm interesele noastre vitale, să apărăm libertatea și independența țării în toate împrejurările".

Și punând în lumină eroismul poporului bulgar, d. Filoff, a adăugat:

„Poporul bulgar a dat suficiente dovezi că nu va sacrifica niciodată nici interesele sale și nici libertatea sa, orice împrejurări s'ar ivi".

Un alt eveniment care a atras atențiunea generală a fost depunerea la Congresul american a proectului de lege pentru ajutorarea Angliei, proect care prevede acordarea deplinelor puteri președintelui Roosevelt. Acest proect care se află încă în curs de dezbatere a provocat, cum era de așteptat, atitudini categoric ostile din partea multor reprezentanți republicani și intervenția ministrului de externe, a ministrului de război și al marinei precum și declarații cu anumite precizări și explicații ale însuși d-lui Roosevelt. Nu mai puțin depunerea proectului și discuțiile au provocat comentariile presei mondiale. Este desigur evident că Statele Unite, prin acordarea deplinelor puteri cerute de d. Roosevelt pentru ajutorarea Angliei în sensul de a i se pune la dispoziție materialul de care are nevoe fără a fi obligată să-l plătească ia o atitudine de sprijin categoric al Marei Britanii. Critica ce s'a adus indeosebi proectului depus este că el contravine legei neutralității americane care nu permite livrarea materialului de război decât contra plată imediată.

Alte evenimente de o importanță ce nu poate fi tăgăduită s'au petrecut în ultimele zile și trebue menționate.

Astfel, departe de a se aplana, conflictul dintre Thailand și Indochina continuă. Ciocnirile nu contenesc și aviația indochineză a bombardat ca măsură de represalii diferite localități siameze.

Pe de altă parte Japonia, după cum a declarat ambasadorul ei la Nankin, e hotărîtă să sprijine „fără nici un fel de condiții" guvernul chinez din Nankin.

Ziarul japonez „Nichi Nichi" a publicat o știre că ar fi vorba să se încheie între Statele Unite, Anglia și China de sub stăpânirea lui Ciang Kai Shek un pact tripartit. Știrea n'a primit însă până acum nici o confirmare.

INTR'O UZINĂ GERMANĂ

Bombe pe cari le folosesc marile avioane de bombardament în atacurile lor

„FRANȚA VA APĂRA INTEGRITATEA INDOCHINEI", SCRIE „LE TEMPS"

Lyon, 19 (Rador). — Franța este hotărîtă să apere integritatea Indochinei, — scrie LE TEMPS, în legătură cu incidentele dela frontiera siamo-cambodgiană.

Ziarul subliniază că repetarea incidentelor timp de mai multe luni nu trebue să îndemne a li se exagera gravitatea.

El declară că este ușor de înțeles ca o țară, care nu a avut să înfrunte niciodată în numele unei „mistici naționaliste factice", Franța în toată tăria ei, să încerce acum să realizeze pretenții teritoriale, „care nu pot fi justificate nici din punctul de vedere istoric, nici din acela al dreptului stabilit prn tratate. „Nu trebue să se creadă că Franța învinsă va accepta toate abdicările.

Indochina, încheie ziarul, este apărată și va fi apărată în toate împrejurările oricare ar fi încurajările pe cari Siamul ar crede că poate să le aștepte din partea celor cari vizează la dislocarea imperiului nostru, spre a-l aservi mai bine. Apărarea integrității imperiului constitue un tot, care nu poate îngădui nici o șovăire".

Vasul „Mendoza" cu alimente pentru Franța, oprit de un crucișetor britanic

Rio de Janeiro, 19 (Rador) — *Corespondentul agenției DNB transmite:*

După un comunicat oficial al ministerului Marinei brazilian, avioane de pază ale coastelor braziliene au zărit Sâmbătă, la ora 6 și 30, vaporul francez „Mendoza", care se afla la o distanță de cinci mile și jumătate de coastă, în dreptul statului Santa Catarina.

Alături de vaporul francez, avioanele au văzut crucișătorul britanic „Asturias".

Ele au mai observat că amândouă vasele se îndreptau spre larg.

*

Rio de Janeiro, 19 (Rador). — Ministerul marinei anunță că vaporul francez „Mendoza", care încercase de mai multe ori să plece spre Franța cu încărcătura lui de alimente, a fost oprit în larg Duminică dimineața de crucișetorul britanic „Asturias".

Brazilia va protesta contra opririi vasului francez

Rio de Janeiro, 19 (Rador). — Corespondentul Agenției „Stefani" transmite:

Se află că guvernul brazilian va protesta pe lângă comisia pentru neutralitatea americană contra opririi vaporului francez „Mendoza" de către crucișetorul auxiliar britanic „Asturias", care, deși s'a produs în afara apelor teritoriale braziliene, constitue totuși o violare a zonei de securitate maritimă americană.

Intrevedere între mareșalul Petain și d. Laval

Vichy, 19 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Mareșalul Pétain a primit Sâmbătă pe d. Laval.

In cursul întrevederii, au fost risipite neînțelegerile, care au provocat evenimentele din 13 Decembrie 1940, când d. Laval și-a dat demisia din postul de vicepreședinte al consiliului de miniștri.

INTREVEDEREA VA AVEA APROPIATE REPERCUSIUNI POLITICE

Vichy, 19 (Rador). — *Agenția „Havas" transmite:*

Cercurile guvernamentale nu dau nici o indicație cu privire la întrevederea Petain-Laval, care a avut loc într'un castel din departamentul Allier.

In cercurile informate se crede că ea va avea apropiate repercusiuni politice.

Marele Stat Major nu mai rezolvă cererile individuale relative la scutiri, amânări, desconcentrări sau mutări

Marele Stat Major ne trimite următorul comunicat Nr. 14:

Marele Stat Major aduce la cunoștință că nu mai rezolvă cererile individuale înaintate direct M. St. Major, relative la scutiri, amânări, desconcentrări, concedii sau mutări.

Pe viitor cererile vor fi adresate direct unităților din care fac parte cei interesați, cunoscând că acestea au ordine precise pentru rezolvarea lor în cadrul legal.

Cererile adresate direct M. St. M., rămân fără răspuns.

JAPONIA EXAMINEAZĂ SITUAȚIA

O importantă conferință la Tokio, prezidată de șeful guvernului, d. Konoye

Tokio, 19 (Rador). — Primul ministru, d. Konoye, a prezidat timp de două ore o conferință la care au participat membrii guvernului, șeful forțelor armate japoneze, cum și d-nii Nomura și Oshima, noui ambasadori ai Japoniei în Statele Unite și Germania.

Conferința a constituit un vast și complet schimb de vederi asupra politicei naționale japoneze, examinându-se mijloacele prin care Japonia va putea face față situației mondiale critice.

D. Willkie va pleca in Europa

Washington, 19 (Rador). — Casa Albă face cunoscut că președintele Roosevelt a dat dispoziții d-lui Cordell Hull, secretarul Departamentului de stat, să dea d-lui Wilkie, care urmează să plece în Europa, informațiile cele mai complecte cu privire la situația din Europa și la punctul de vedere al Statelor Unite.

Modernizarea aerodromului civil San Pablo dela Sevilla

Sevilla, 19 (Rador). — Se plănuește transformarea și modernizarea aerodromului civil San Pablo dela Sevilla, așa încât acesta să devină cel mai mare și mai modern aerodrom din Europa.

Lucrările au și început. In special, vor fi construite două piste de decolare, pentruca plecările și sosirile să se poată face în orice condiții atmosferice.

Un avion uriaș italian

Roma 19 (Rador). — Un avion uriaș italian a fost încercat cu succes zilele acestea. Avionul, destinat sborurilor transatlantice, are patru motoare cu 5400 cai putere, poate transporta 13 tone, în care sunt cuprinși 16 pasageri, în afara echipagiului.

Raza de acțiune a avionului, fabricat numai cu materiale italiene, este de 4000 km.

SITUAȚIA ACTUALĂ A MARINEI COMERCIALE ENGLEZE

O expunere a lui Sir Arthur Salter

Stockholm, 19 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

Se anunță din Londra că sir Arthur Selter, subsecretar de stat parlamentar al ministerului britanic al marinei comerciale, a rostit un discurs asupra stării actuale a marinei comerciale engleze.

Sir Arthur Salter a declarat că cifra pierderilor săptămânale mijlocii de vase engleze s'a îndoit din Iunie trecut. La aceasta se adaugă faptul că Anglia are actualmente nevoe de un tonaj proporțional cu mult mai important decât în timp normal, căci vasele sale sunt obligate să facă mari ocoluri și să treacă, de exemplu, pe la Colonia Capului, în loc de a trece prin Mediterana, spre a evita zonele primejdioase. In plus, multe vase, care altădată făceau curse în mod regulat spre Anglia, astăzi nu mai vin în porturile insulei britanice. Acesta este faptul care a motivat rechiziționarea de către guvernul britanic a tuturor vaselor din largul mării.

Trebue să se țină seama că, în timp de pace, o treime din importul britanic a fost transportată pe vase străine.

Actualmente se duc negocieri cu Statele Unite în vederea transferării către Anglia a 38 de vapoare daneze, având o deplasare totală de 150.000 de tone, cari se află în porturile americane. Această chestiune este mai urgentă decât cesionarea de vase germane, italiene și franceze, ancorate în porturile americane.

Expertul marinei comerciale engleze a desemnat situația ca fiind deosebit de serioasă prin faptul că s'a constatat ca rezervele de tonaj, pe care Anglia trebuia să le primească din Statele Unite, s'au sfârșit.

D. Salter a continuat declarând că flota engleza s'ar însărcina bucuros să însoțească unitățile marinei comerciale americane în convoae.

In șantierele navale engleze se resimte o lipsă pronunțată de lucrători specialiști și de experți. Iată de ce est enevoe să se procure tonajul necesar din America și să se ceară șantierelor navale americane să-și intensifice producția, ajutând Anglia să obțină material de război, nu numai în cursul acestui an, dar și în anii ce vor urma.

Anglia a trebuit să pună în vigoare numeroase restricțiuni în ce privește populația civilă. Consumul populației civile de materii importate în Anglia a și fost restrâns la 30 la sută.

Noul buget al Italiei

Roma, 19 (Rador). — *D. Bottai, ministrul educației naționale, a făcut un raport, din care reiese că în noul buget pe exercițiul în curs au fost afectate 2 miliarde 600 milioane lire pentru construirea de localuri de școli, în special școli primare, ai căror elevi se cifrează cam la trei milioane.*

Numărul elevilor din școlile medii este de 70.000.

Sunt în Italia 1.550 catedre universitare.

Amiralul Muselier a fost rănit în cursul unui atac aerian deasupra Londrei

Lisabona 19 (Rador). — Corespondentul Agenției Stefani află, după informații din Londra, că în cursul unui recent raid german împotriva capitalei engleze, a fost rănit amiralul Muselier.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

MONUMENTE MEDIEVALE ROMÂNEȘTI

Necropola domnească din Curtea de Argeș

de CONST. MOISIL

Nu se poate contesta că cea mai importantă descoperire din domeniul arheologiei noastre medievale, în ultimii douăzeci de ani, a fost necropola domnească din biserica Sf. Niculae dela Curtea de Argeș.

Această biserică — una dintre cele mai vechi ce s'au păstrat la noi (Fig. 1)—atrăsese mai de mult atenția cercetătorilor și artiștilor prin minunatele picturi în frescă găsite pe cel mai vechiu strat de tencuială, scos la lumină cu prilejul lucrărilor de restaurare în treprinse de Comisiunea Monumentelor Istorice.

Dar în anul 1920 secretarul de atunci al comisiunii, d. Virgil Drăghiceanu, un erudit și neobosit cercetător al monumentelor noastre vechi, a început să facă săpături și sub pardoseala de piatră a bisericii și după multă trudă a reușit să descopere un număr de 14 morminte, cari s'au dovedit a fi ale unor membri ai dinastiei Basarabilor.

De altfel era ușor de presupus, că biserica fiind așezată în curtea palatului domnesc din această veche capitală a Țării Românești, avea rolul de paraclis sau capelă domnească și deci și de loc de înmormântare pentru membrii dinastiei.

Dar se știa, că primul Domn din această dinastie, Basarab cel Mare, și fiul și urmașul său Niculae Alexandru, fuseseră îngropați în biserica mânăstirii din Câmpulung (Muscel).

De asemenea se știa, că ultimul Domn din veacul al XIV-lea, Mircea cel Bătrân, își alesese ca loc de veșnică odihnă pentru sine și al săi mânăstirea Tismana

Prin urmare în necropola din Curtea de Argeș nu puteau fi decât mormintele urmașilor lui Niculae Alexandru, adică Vladislav I și fii săi Radu I și Dan I și ale membrilor familiei lor. Se poate ca nici Dan I să nu fi fost îngropat acolo, căci el a murit într'o expediție peste Dunăre.

In orice caz marele număr de

(Continuare în pagina 2-a)

IARNA

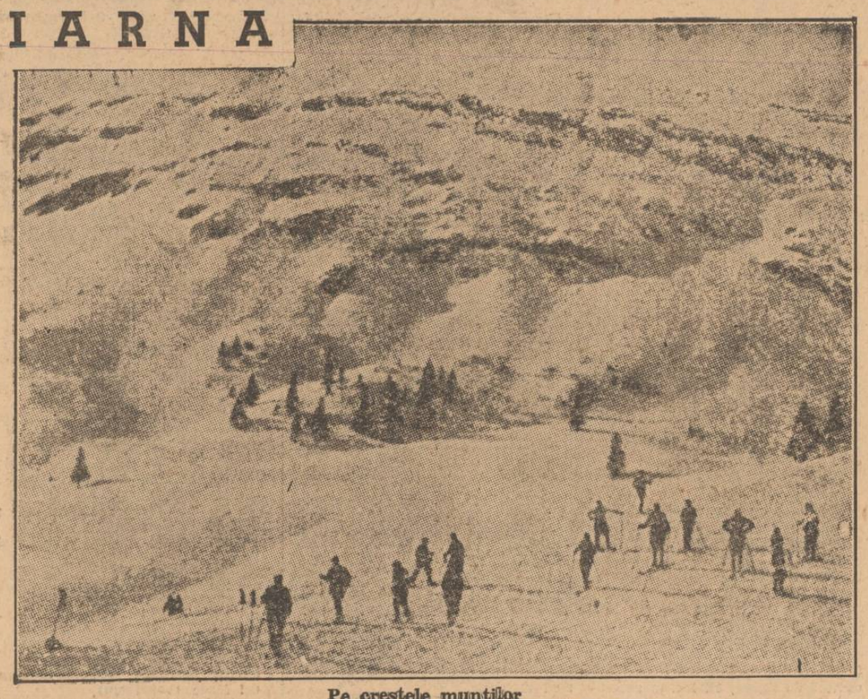

Pe crestele munților

RĂZBOIUL PE MĂRI

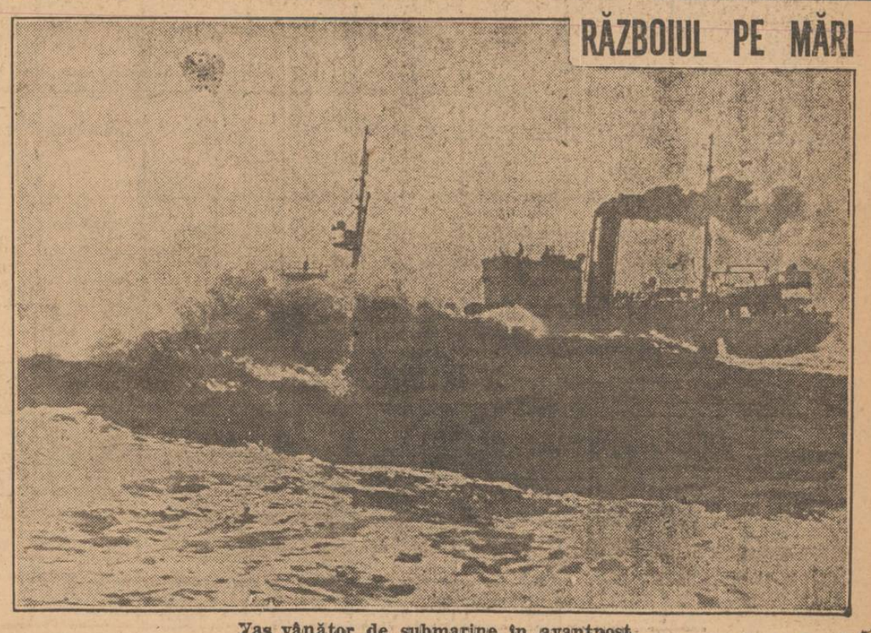

Vas vânător de submarine în avanpost